

[Helge Larsen.]

for alle varegrupper i Europa og videre ud.

Dette ønske om den friest mulige samhandel har det radikale venstre stadig. Vi ønsker det realiseret og håber derfor, at forhandlingerne mellem fællesmarkedet og EFTA-landene må kunne genoptages inden alt for lang tid; men sammenbruddet af forhandlingerne i Bruxelles ændrer intet i det reale forhold, vi må lægge til grund for vurderingen.

EFTA-området aftager ca. 50 pct. af vor eksport, fællesmarkedet aftager ca. 30 pct., medens de resterende 20 pct. går til den øvrige verden. Efter min vurdering kan der naturligvis ikke være tale om at opgive nær tilknytning til det markedsområde, der aftager halvdelen af vor eksport, for at søge nær tilknytning til det marked, der kun aftager ca. $\frac{1}{3}$ af eksporten. At den bedste løsning for os er, at vore to store markeder forenes, er indlysende, men foreløbig i hvert fald er forhandlingerne, der skulle bringe en løsning herpå, altså brudt sammen.

Tager vi landbrugsvarer for sig, er forholdet det, at England er næsten eneaftager af bacon og langt den største aftager af smør, og selv om fællesmarkedslandene aftager betydelige kvanta kød, æg og ost, bliver det engelske marked så langt det betydeligste for vor landbrugseksport. Vi ved også, at fællesmarkedslandene nærmer sig selvforsyning for nogle landbrugsvarers vedkommende, medens England efter alt at dømme stadig vil have behov for en betydelig import af levnedsmidler og ikke har mulighed for at blive selvforsynende. Derfor må dette marked vel på længere sigt regnes for det sikreste, vi har for vore forædlede landbrugsvarer.

Men tilbage står altså den hårde kendsgerning, at dansk landbrugseksport rammes særdeles føleligt af afbrydelsen af forhandlingerne i Bruxelles og udskydelsen på ubestemt tid af en afklaring af markedsproblemerne. Det vedrører ikke bare det danske landbrug, men hele det danske samfund, fordi vor landbrugseksport hjembringer så betydelige valutaindtægter, at de er en væsentlig forudsætning for industriens udbygning og for vort forbrug i øvrigt. Vi er måske det af de implicerede lande, der rammes hårdest, netop fordi vor landbrugseksport har denne store betydning for sam-

fundsøkonomien. Hvis fællesmarkedets landbrugsordninger udbygges, vil følgerne blive endnu mere mærkbare. Måske sker denne udbygning nu ikke i samme hurtige takt som planlagt...

Formanden: Jeg henstiller, at samtalerne i salen nedbringes til et minimum.

Helge Larsen: ... men mit parti er helt enig i den højtærede udenrigsministers udtalelse om, at det nu må være en hovedopgave at søge sådanne aftaler med vore aftagere blandt fællesmarkedslandene, at vi kan opretholde den traditionelle samhandel. Det er vigtigt for os, men det må også være i modpartens interesse. Importen til Danmark af industrivarer er jo ikke ubetydelig.

Jeg sagde for lidt siden, at det ikke blot var økonomiske, men også politiske synspunkter, der får det radikale venstre til ubetinget at fastholde, at engelsk medlemskab af fællesmarkedet er en forudsætning for dansk medlemskab, og jeg skal nærmere begrunde disse politiske synspunkter.

Det var under forhandlingerne i Bruxelles tydeligt, at navnlig Frankrig havde mange indvendinger af økonomisk art mod engelsk medlemskab; alligevel lykkedes det — og jeg tror ikke mindst ved britisk smidighed — lidt efter lidt at finde en løsning på de fleste af disse komplicerede problemer, og der syntes at være udsigt til også at finde en løsning på de tilbagestående. Men så fulgte den herostratisk berømte pressekonference i Paris den 14. januar, hvor general de Gaulle af politiske grunde afviste engelsk medlemskab. Han gjorde det i en form, der i hele sin arrogance lod forstå, at her talte en mand, en eneste én, eller vel rettere sagt den eneste ene, der havde den opfattelse, at hans vilje skulle være Europas lov. Det var som i oldtidens Rom at høre konsulens berømte „dixi“, dette selvfølende „jeg har talt“, hvormed sagen var afgjort.

Men når de Gaulle således kunne sige nej til et samarbejdende Europa med England som deltager, så siger vi nej til et Europa under de Gaulles selvbevidste førerskab med dets mangel på demokratisk handle- og tænke måde. Mit parti siger imidlertid ikke dermed nej til et samarbejde i Europa under former, der også præges af nordiske og angelsaksiske synspunkter. Vi er parat til at